

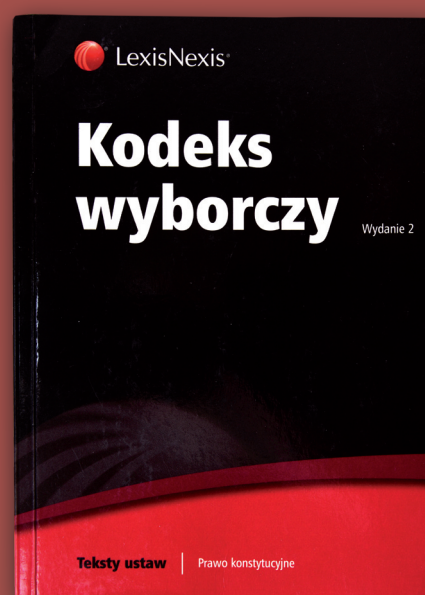
KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ i KODEKS WYBORCZY

JAKO ŹRÓDŁA PRAWA WYBORCZEGO

Prawo do udziału w referendum oraz prawo wybierania.

Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

(Art. 62 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.)

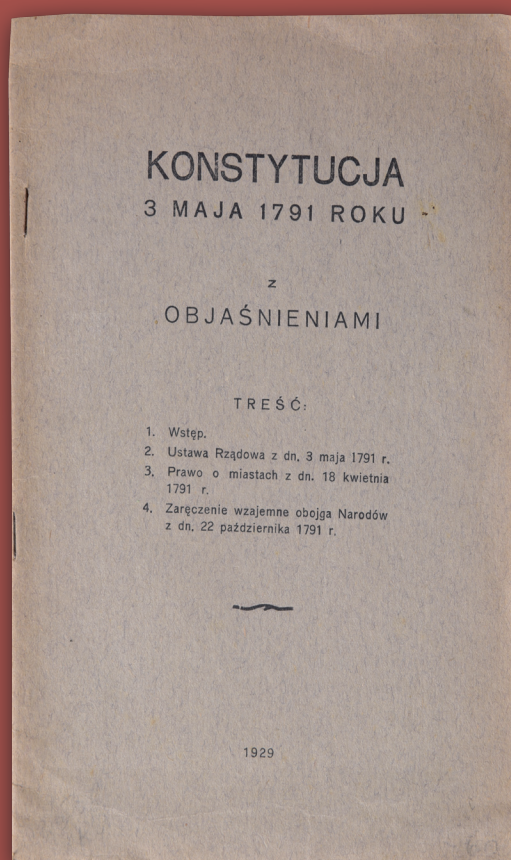

Wojciech Hermeliński - Przewodniczący PKW, Beata Tokaj - Szef KBW, Teresa Renata Bodys - Komisarz Wyborczy w Zamościu podczas zwiedzania wystawy *Wybory Dawniej i Dziś*.

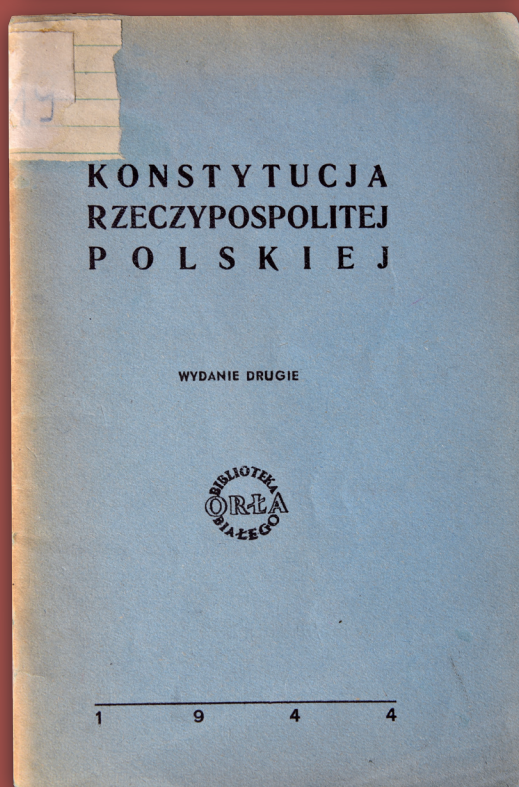

KONSTYTUCJA 3 Maja 1791 r. Dział IV Konstytucji - Sejm czyli Władza Prawodawcza

*„Sejm czyli stany zgromadzone na dwie izby dzielić się będą:
na izbę poselską i na izbę senatorską pod prezydencją króla. Izba poselska, jako wyobrażenie i skład wszech-
władztwa narodowego, będzie świątynią prawodawstwa.”*

Moneta wybita z okazji 200 - lecia
uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 r.

*[...] Stoimy bez przerwy na straży naszej przy-
sięgi żołnierskiej i na straży naszej Konstytucji,
która w równym stopniu obowiązuje wszystkich
od Prezydenta do najmniejszego Człowieka. [...]*

General dywizji Władysław Anders

(Przemówienie, Londyn dnia 14 września 1944 r.)

U S T A W A
K o n s t y t u c y j a.

C H A R T E
Constitutionnelle.

w Warszawie w Drukarni Rządowej Roku 1816.

Ustawa Konstytucyjna Królestwa Polskiego

Ustawa nadana przez cara Rosji i Króla Polski Aleksandra I podpisana w dniu 27 listopada 1815 r.

(Dziennik Praw Królestwa Polskiego z 1815 r. t.I, s.1-103)

Art. 31

Naród Polski mieć będzie wiecznemi czasy Reprezentacją Narodową w Seymie, złożonym z KRÓLA i z dwóch Izb, z których pierwsza składać się będzie z Senatu, druga z Postów i Deputowanych od Gmin.

Art. 87

Seym zwyczajny zgromadza się co dwa lata w Warszawie w czasie oznaczonym przez Akt zwołania od Króla wydany. Trwać będzie dni trzydzieści. Król jedynie może go przedłużyć, odroczyć i rozwiązać.

Art. 88

Król zwołuje Seym nadzwyczajny kiedy mu się to zdawać będzie.

Art. 108

Senat składa się: z Książąt Krwi Cesarsko-Królewskiej, Biskupów, Wojewodów, Kasztelanów

Art. 110

Król mianuje Senatorów. Urzędy ich są dożywotnie.

Art. 111

Aby być podanym za Kandydata na Senatora, Wojewodę lub Kasztelana, trzeba mieć najmniej trzydzieści pięć lat skończonych, opłacać dwa tysiące złotych rocznego podatku i dopełniać innych warunków prawami organicznymi przepisanych.

Art. 112

Książęta Krwi mają prawo zasiadać i wotować w Senacie skończywszy lat osiemnaście.

Art. 118

Izba Poselska składa się :

- 1. Z siedmiudziesiąt i jeden Postów wybranych na Seymikach czyli Zgromadzeniach Szlacheckich, licząc po jednym Pośle z każdego Powiatu.*
- 2. Z pięciudziesiąt i jeden Deputowanych od Gminów.*

Art. 120

Członki Izby Poselskiej zostaną w Urzędowaniu lat sześć. Odnowiają się w trzeciej części co dwa lata.

A zatym i na pierwszy raz jedna trzecia część członków Izby Poselskiej zostanie na urzędzie tylko przez dwa lata, a druga trzecia część przez lat cztery. Los oznacza członków wychodzących w tych dwóch epokach. Członki wychodzące mogą być nieograniczenie na nowo obranymi.

Art. 121

Aby być obranym na członka Izby Poselskiej trzeba mieć lat trzydzieści skończonych, być w używaniu praw obywatelskich i opłacać podatku najmniej złotych polskich sto.

Art. 130

W każdym Okręgu Gminnym będzie Zgromadzenie Gminne, które wybiera jednego Deputowanego na Seym i jednego Członka Rady Wojewódzkiej, i uклада Listę Kandydatów na Urzędy Administracyjne.

Art. 131

Do Zgromadzeń Gminnych przypuszczonym będzie:

- 1. Każdy Obywatel Właściciel nie Szlachcic, opłacający z swej własności gruntowej jaki bądź podatek.*
- 2. Każdy rękodzielnik i przetożony nad czeladzią warsztatową, każdy kupiec mający własny zapas w sklepie lub w magazynie wartości dziesięciu tysięcy złotych polskich.*
- 3. Wszyscy Plebani i Wikariusze.*
- 4. Profesorowie, Nauczyciele i inne Osoby mające sobie powierzone oświecenie publiczne.*
- 5. Każdy Artysta znakomity z talentów znaomości, lub przysług uczynionych bądź handlowi, bądź kunsztom.*

Art. 132

Nikt nie może wotować na Zgromadzeniu Gminnym, jeżeli nie jest wpisanym w Księgę Obywatelską gminną, jeżeli nie używa praw Obywatelskich, i jeżeli nie ma dwadzieścia jeden lat skończonych.

USTAWA Konstytucyjna Królestwa Polskiego.

TYTUŁ PIERWSZY. Stosunki polityczne Królestwa.

Artykuł 1.
Królestwo Polskie jest na zawsze połączone z Cesarstwem Rosyjskim.

Artykuł 2.
Stosunki cywilne i polityczne które jemu naznaczymy, jako państwu i rosyjski to pojęcie ustalić mać, obowiązuje niniejszą Ustawą, którą mu nadajemy.

Artykuł 3.
Person Królestwa Polskiego jest dziedziczną w Osobie Naszej i Naszych Potomków, Dziećmi i Następców, podług porządku Należącego ustanowionego dla Tronu Cesarstwa Rosyjskiego.

Artykuł 4.
Ustawa Konstytucyjna oznacza sposób i prawa sprawowania Władzy Najwyższej.

Artykuł 5.
KROŁ w przypadku swojej nieprzytomności mianuje Namiestnika, który powinien mieszkać w Królestwie. Namiestnik podług woli odwołany być może.

Artykuł 6.
Gdy KROŁ nie będzie mianował swym Namiestnikiem Xięcia Cesarstwa Rosyjskiego, wybór ten padać nie może tylko na Rodaka, albo na osobę której KROŁ nada naturalizację stosownie do prawdy ustanowionych przez artykuł trzydziesty trzeci.

Artykuł 7.
Namiestnik będzie mianowany przez Akt publiczny. Akt takiowy zawierać wyraźnie rodzaj i rozciągłość Władzy, jaką mu będzie powierzono.

Artykuł 8.
Stosunki polityki zewnętrznej Naszego Cesarstwa będą wspólnie Naszemu Królestwu Polskiemu.

CHARTE Constitutionnelle du Royaume de Pologne.

TITRE I. Relations politiques du Royaume.

Article 1.
Le Royaume de Pologne est à jamais réuni à l'Empire de Russie.

Article 2.
Les Rapports civils et politiques dans lesquels Nous le plaçons ainsi que les liens qui doivent consolider cette réunion, sont déterminés par la présente Charte que Nous lui accordons.

Article 3.
La Couronne du Royaume de Pologne est héréditaire dans Notre Personne et dans celle de Nos descendants, Héritiers et Successeurs, suivant l'ordre de Succession établi pour le Trône Impérial de Russie.

Article 4.
La Charte Constitutionnelle établit le mode et le principe de l'exercice de la Souveraineté.

Article 5.
Le Roi en cas d'absence, nomme un Lieutenant qui devra résider dans le Royaume. Le Lieutenant est révocable à volonté.

Article 6.
Quand le Roi ne nomme pas pour Son Lieutenant un Prince Impérial de Russie, le choix ne peut tomber que sur un indigène, ou sur une personne à laquelle le Roi aurait accordé la Naturalisation, conformément au principe établi dans l'article 33.

Article 7.
La Nomination du Lieutenant se fera par un Acte public. Cet Acte déterminera précisément la nature et l'étendue des pouvoirs qui lui seront délégués.

Article 8.
Les rapports de politique extérieure de Notre Empire, seront communs au Royaume de Pologne.

Artykuł 49.
W przypadku Regencyi, Minister Sekretarz Stanu winien jest, pod osłona odpowiedzialności, donieść Namiestnikowi o ustanowieniu Regencyi Rosyjskiej.

Artykuł 50.
Namiestnik otrzymawszy wiadomość Regencyi Rosyjskiej i doniesienie Ministra Sekretarza Stanu, zwołuje Senat dla obrady Członków Regencyi Królestwa.

Artykuł 51.
Regencya Królestwa składać się będzie z Regenta Rosyjskiego, z czterech Członków przez Senat wybranych i z Ministra Sekretarza Stanu. Zasiadać będzie w stolicy Cesarstwa Rosyjskiego pod Prezydencją Regenta.

Artykuł 52.
Władza Regencyi będzie tak sama co i Króla, wyłączwszy że nie będzie mogła mianować Senatorów, i że wszystkie jej mianowania ulegają potwierdzeniu Króla, który obejmując Brzołę, może je odwołać; i że postanowienia jej wychodzące będą w Imieniu KROLA.

Artykuł 53.
Mianowanie i odwołanie Namiestnika zależy od Regencyi podczas jej rządów.

Artykuł 54.
Gdy KROŁ obejmie rządy, każę Regencyi zdać sobie sprawę z jej działań.

Artykuł 55.
Członki Regencyi odpowiadają z osobą i majątków za wszystko, co by działali przeciwko Konstytucji i prawom.

Artykuł 56.
W przypadku śmierci Członka Regencyi, Senat zwołany przez Namiestnika, mieści waktóre zastąpi. Regencya mianuje Ministra Sekretarza Stanu.

Artykuł 57.
Członki Regencyi przed udaniem się do Stolicy Cesarstwa Rosyjskiego, wykonają przysięgę w obliczu Senatowi i przysięgą wierności i posłuszeństwa Konstytucji i praw.

Article 49.
Dans les cas de Régence, le Ministre Secrétaire d'Etat est obligé, sous sa responsabilité personnelle d'annoncer au Lieutenant l'établissement de la Régence de Russie.

Article 50.
Le Lieutenant recevant la communication de la Régence de Russie et le rapport du Ministre Secrétaire d'Etat, convoque le Sénat pour l'élection des membres de la Régence du Royaume.

Article 51.
La Régence du Royaume sera composée du Régent de Russie, de quatre membres élus par le Sénat et du Ministre Secrétaire d'Etat. Elle siégera dans la Capitale de l'Empire de Russie. Le Régent la préside.

Article 52.
L'autorité de la Régence du Royaume est égale à celle du Roi, à l'exception qu'elle ne pourra nommer des Sénateurs, que toutes ses nominations seront soumises à l'approbation du Roi, qui en prenant les rênes du Gouvernement pourra les révoquer; et qu'elle publiera ses décrets au Nom du Roi.

Article 53.
La nomination et le rappel du Lieutenant dépend de la Régence pendant son administration.

Article 54.
Lorsque le Roi prendra les rênes du Gouvernement, il se fera rendre compte par la Régence de sa gestion.

Article 55.
Les Membres de la Régence du Royaume sont responsables de leur personne et sur leurs biens, de tout ce qu'ils auront fait de contraire à la Constitution et aux lois.

Article 56.
En cas de mort de l'un des Membres de la Régence, le Sénat convoqué par le Lieutenant, pourvoit à son remplacement. La Régence nomme le Ministre Secrétaire d'Etat.

Article 57.
Les Membres de la Régence avant que de se rendre dans la Capitale de l'Empire de Russie, prêteront serment en présence du Sénat et s'engageront à respecter fidèlement la Constitution et les lois.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - Ustawa z dnia 17 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. 1921 r. Nr 44, poz. 267)

Art. 11 Konstytucji

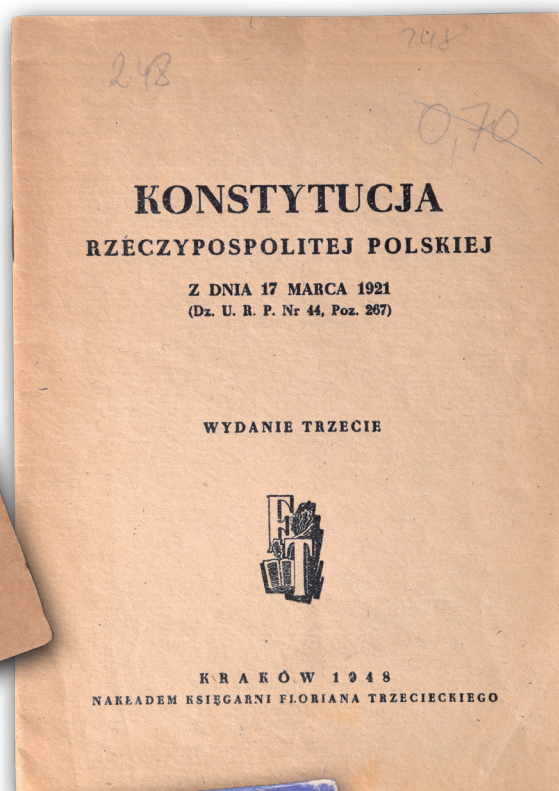
Sejm składa się z posłów wybieranych na lat pięć, licząc od dnia otwarcia Sejmu, w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim, równym i stosunkowym.

Art. 12 Konstytucji

Prawo wybierania ma każdy obywatel polski bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończy lat 21, używa w pełni praw cywilnych i zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów w Dzienniku Ustaw. Prawo głosowania może być wykonywane tylko osobiście. Wojskowi w służbie czynnej nie mają prawa głosowania.

Art. 36 Konstytucji

[...] Prawo wybierania do Senatu ma każdy wyborca do sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku: nie tracą jednak prawa wyborczego świeżo osiedleni koloniści, którzy opuścili poprzednie miejsce zamieszkania korzystając z reformy rolnej; również nie tracą prawa robotnicy, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany miejsca pracy, oraz urzędnicy państwowi przeniesieni służbowo.

Ustawa Konstytucyjna z 23 kwietnia 1935 r. (Dz. U. 1935 r. Nr 30, poz. 227)

Art. 32 Konstytucji

Sejm składa się z posłów wybranych w głosowaniu powszechnym, tajnym, równym i bezpośrednim. [...] W głosowaniu nie biorą udziału wojskowi, należący do zmobilizowanej części wojska lub marynarki wojennej.

Art. 33 Konstytucji

Prawo wybierania ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 24 oraz korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich.

Art. 43 Konstytucji

Senat składa się z senatorów, powołanych w 1/3 przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a w 2/3 w drodze wyborów.

Ustawa Konstytucyjna z dnia 19 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 71)

Art. 1 Konstytucji

Do czasu wejścia w życie nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Sejm Ustawodawczy jako organ władzy zwierzchniej Narodu Polskiego i w oparciu o podstawowe założenia Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r., zasady Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 lipca 1944 r., zasady ustawodawstwa o radach narodowych oraz reformy społeczne i ustrojowe, potwierdzone przez Naród w głosowaniu ludowym z dnia 30 czerwca 1946 r. - postanawia co następuje o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3 Konstytucji

Zakres działania Sejmu Ustawodawczego obejmuje uchwalenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawodawstwo, kontrolę nad działalnością Rządu i ustalanie zasadniczego kierunku polityki Państwa.

Jej siłą, pogłębiania uczuć patriotycznych, jedności i zwartości Narodu Polskiego w walce o dalsze polepszenie stosunków społecznych, o całkowite zniesienie wyzysku człowieka przez człowieka, o urzeczywistnienie wielkich idei socjalizmu, zacieśnienia przyjaźni i współpracy między Narodami, opartych na sojuszy i braterstwie, które łączą dziś Naród polski z miłującymi pokój Narodami Świata w dążeniu do wspólnego celu: uniemożliwienia agresji i utrwalenia pokoju światowego.

Art. 95 Konstytucji

Prawo wybierania ma każdy obywatel, który ukończył lat 18, bez względu na płeć, przynależność narodową i rasową, wyznanie, wykształcenie, czas zamieszkiwania, pochodzenie społeczne i stan majątkowy.

Art. 97 Konstytucji

Kobiety mają wszystkie prawa wyborcze na równi z mężczyznami.

Art. 98 Konstytucji

Wojskowi mają wszystkie prawa wyborcze na równi z osobami cywilnymi.

**Konstytucja
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
uchwalona przez Sejm Ustawodawczy
w dniu 22 lipca 1952 r.
(Dz. U. 1952 r., Nr 33, poz. 232)**

W treści preambuły do Konstytucji czytamy:

[...] Wypełniając wolę Narodu polskiego i zgodnie ze swym powołaniem - Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej uchwała uroczystie niniejszą Konstytucję jako Ustawę Zasadniczą, którą Naród polski i wszystkie organy władzy polskiego ludu pracującego kierować się winny w celu: umacniania państwa ludowego jako podstawowej siły, zapewniającej najpełniejszy rozkwit Narodu polskiego, jego niepodległości i suwerenności. Przyspieszania rozwoju politycznego, gospodarczego i kulturalnego Ojczyzny oraz wzrostu

Ustawa z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467)

Art. 2 Ustawy

1. Wybory są powszechne; prawo wybierania ma każdy obywatel polski, który w dniu wyborów ma ukończone 18 lat.
2. Prawo wybierania przysługuje także osobom, których obywatelstwo polskie nie zostało stwierdzone i które nie są obywatelami innego państwa, jeżeli stale zamieszkują w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 5 lat.

Art. 4 Ustawy

Wybory są równe; wyborcy biorą udział w wyborach na równych zasadach.

Art. 5 Ustawy

Wybory są bezpośrednie; wyborcy wybierają prezydenta bezpośrednio; głosować można tylko osobiście.

Art. 9 Ustawy

W celu przeprowadzenia wyborów powołuje się:

- 1/ Państwową Komisję Wyborczą,

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

(Dz. U. 1997 r., Nr 78, poz. 483)

Konstytucja uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r. Przyjęta przez Naród w Referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r. Podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r.

W preambule do Konstytucji czytamy:

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie, my Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej [...] pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem, ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 62 ust.1 Konstytucji

Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

